

O c e n a

dorobku naukowego dr Rafała Simińskiego z Zakładu Historii Średniowiecznej w Instytucie Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego w postępowaniu habilitacyjnym
(BCK-I-L-8765/19)

I.

Dotychczasowy dorobek naukowy dra Rafała Simińskiego składa się z: 54 publikacji, w tym 2 książek, 52 artykułów w czasopiśmie i 1 redakcji. Łączna liczba punktów KBN/MNiSW: 201. Liczba cytowań publikacji według Google Scholar (Publish or Perish): 7; liczba prac indeksowanych w bazie: 13; H-index: 2. Teksty były publikowane w języku polskim, niemieckim (12), angielskim (3) i francuskim (1).

Dorobek naukowy dra Rafała Simińskiego uzupełnia szeroki udział w konferencjach naukowych w liczbie 42, w tym krajowych (37) i zagranicznych (4): trzech w Niemczech i jednej w Irlandii. Do tego należy dodać 19 wykładów popularnonaukowych. Szczególnie wysoko należy tutaj ocenić Jego udział w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych (w liczbie 6). Nie bez znaczenia dla rozwoju naukowego i osiągnięć badawczych dra Rafała Simińskiego były liczne zagraniczne pobyty badawcze (Niemcy, Austria) oraz związane z nimi stypendia krajowe i zagraniczne.

Przy ocenie całego dorobku naukowego należy wymienić Jego działalność organizacyjną i dydaktyczną. Zrecenzował kilkadziesiąt prac magisterskich z zakresu historii średniowiecznej napisanych na Uniwersytecie Szczecińskim. Dr Rafał Simiński jest także sekretarzem szczecińskiego oddziału PTH, przewodniczącym Zespołu ds. Jakości na kierunku Historia, członkiem Rady Wydziału, recenzentem czasopism: *Stargardia. Rocznik Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie* i *Rozpraw Humanistycznych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku* oraz *Zapisek Historycznych*. Dr Rafał Simiński otrzymał dwukrotnie nagrodę indywidualną II stopnia Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego (2007, 2009).

Ocena: dorobek naukowy, dydaktyczny i popularyzatorski zasługuje na wysoką ocenę i odpowiada wymaganiom stawianym w postępowaniu habilitacyjnym.

II.

Zainteresowania historyczne dra Rafała Simińskiego zaowocowały publikacjami w roku 2001 i wiązały się z tematyką pracy magisterskiej i doktorskiej dotyczącej Prus i Inflant. Zaraz po skończeniu studiów został On z dniem 1 października 2000 r. zatrudniony w Zakładzie Historii Średniowiecznej w Instytucie Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego. Jeszcze przed dysertacją doktorską habilitant opublikował 5 artykułów. Doktorem nauk humanistycznych Rafał Simiński został w 2006 roku na podstawie dysertacji pt.: *Przestrzeń w Inflantach i Prusach w XIII i XIV w.* napisanej pod kierunkiem profesora Stefana Kwiatkowskiego. Została ona opublikowana w roku 2008 pod nieco zmienionym tytułem w Rocznikach Towarzystwa Naukowego w Toruniu (Rocznik 92, zeszyt 2). Już samo miejsce wydania dysertacji podkreśla rangę pracy. Po doktoracie habilitant pozostał jakiś czas wierny swoim dotychczasowym zainteresowaniom tematycznym inflancko-pruskim. Z biegiem czasu jednak punkt ciężkości Jego zainteresowań przesunął się na Pomorze Zachodnie. Tu podjął On różne tematy związane z historią miast pomorskich, ich związkami z klasztorami, pielgrzymkami mieszkańców Pomorza Zachodniego itd. Wachlarz Jego zainteresowań jest dość szeroki i nie zamyka się w epoce średniowiecza. Nie stroni On od tematów z historii powszechnej (*Dynastie Europy*). Z tematyki kościelnej habilitant opublikował interesujące prace dotyczące Konrada Bonowa - archidiacona Tribsees, plebana Stralsundu i administratora diecezji kamińskiej (2013) oraz kontaktów biskupa kamińskiego Mikołaja Bocka z krzyżackimi wójtami Nowej Marchii (2013). Uznanie przyniosły Jemu również prace na temat kontaktów rodziny von Kameke z zakonem krzyżackim oraz krzyżackiego sojusznika, pomorskiego raubrittera Wilke Manteuffla. Wielce interesujące są też prace z dziedziny polityki książąt pomorskich (Bogusława VIII, Eryka I Pomorskiego, Bogusława IX). W punkcie Jego zainteresowań znalazł się również klasztor premonstratensów w Białobokach oraz historia Stargardu, która doczekała się kilku artykułów. Kilka prac dr Rafał Simiński poświęcił miastom-rezydencjom na Pomorzu (Golczewo, Karlino, Koszalin, Maszewo, Szczecinek). Obok tego pojawia się tematyka polityki zagranicznej książąt zachodniopomorskich i ich konfliktów z zakonem krzyżackim w Prusach oraz kwestia granic państwa zakonu krzyżackiego. Wygłoszone referaty przed i po doktoracie mieszczą się w wyżej przedstawionej

tematyce. Szerokość zainteresowań dra Rafała Simińskiego zasługuje tutaj na szczególne podkreślenie.

III.

Publikacja stanowiąca osiągnięcie naukowe wynikające z artykułu 16 ustęp 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dziennik Ustaw nr 65 poz. 595 ze zmianami) pt.: *Konflikt-pojednanie-współpraca. Studia nad polityką książąt zachodniopomorskich i biskupów kamińskich wobec zakonu krzyżackiego w Prusach w latach 1320-1423*, ukazała się w wydawnictwie Chronicon we Wrocławiu w 2019 r. Podjęta w tej pracy tematyka jest mi szczególnie bliska. W obronionej w 1979 roku dysertacji ograniczyłem się do polityki zagranicznej książąt szczecińskich w latach 1295-1411 (druk 1987). Dla przypomnienia moja praca powstała bez komputera i praktycznie bez koparki. Jej podstawą były rękopiśmienne fiszki. Przy dzisiejszych możliwościach technicznych zupełnie zrozumiałe stało się poszerzenie chronologiczne i tematyczne ocenianej pracy.

Celem pracy, jaki sobie autor postawił stała się analiza wielopłaszczyznowych relacji książąt zachodniopomorskich i biskupów kamińskich z zakonem krzyżackim w Prusach. Poznanie przyczyn i tła powstających konfliktów na linii Pomorza Zachodnie zakon krzyżacki jest kluczowym zagadnieniem w rozważaniach autora. W punkcie zainteresowań znalazły się też procedury rozwiązywania konfliktów oraz okoliczności i zakres podejmowanej współpracy. Autor przeanalizował konflikty graniczne, procesy polubowne, sojusze polityczno-militarne oraz kwestie finansowe. W swych rozważaniach autor starał się uwzględnić szerszy aspekt społeczny, poprzez analizę kontaktów społeczeństwa Pomorza Zachodniego z zakonem krzyżackim. Zakres terytorialny pracy nie podlega dyskusji, natomiast nad cezurami chronologicznymi można by było dyskutować, lecz nie w tym rzecz. Praca obejmuje okres dziejów od 1320 do 1423 r., tj. 103 lat. Nie oznacza to, że autor nie wychodzi poza wyznaczone granice chronologiczne, np. przy omawianiu delimitacji z 1310 r. i układu z 1313 r. Wzajemne oskarżenia i wyliczanie strat stały na porządku dziennym. Uznanie roszczeń książąt, szczególnie słupskich wobec zakonu krzyżackiego stało się przedmiotem polityki europejskiej. Na wyroki w tej sprawie książęta jednak nie mieli wpływu, o nich decydowali inni. Następnie autor przeanalizował i zwrócił uwagę na rolę i znaczenie czynnika społecznego w polityce książąt zachodniopomorskich i biskupów kamińskich wobec Zakonu. Jaką rolę odgrywała rada książęca, a jaką gwarancje układów ze strony miast? Jaką rolę pełnili gwaranci

zawieranych układów? Na te pytania autor szukał odpowiedzi. Istotną sprawą były też relacje finansowe między książętami pomorskimi i ich poddanymi a Zakonem. Trudności finansowe książąt często decydowały o ich polityce. Innymi słowy pieniądz był środkiem nacisku i ważnym instrumentem polityki. Stąd nic dziwnego, że Zakon próbował tu wywierać nacisk na książąt i poddanych pomorskich. Analizując środki i metody prowadzenia polityki zagranicznej przez książąt zachodniopomorskich autor doszedł do wniosku, że nie różniły się one niczym od metod funkcjonujących w Europie łacińskiej. Autor swoimi badaniami potwierdził, że potencjał polityczny książąt zachodniopomorskich był niewielki i tym samym uniemożliwiał im samodzielne kształtowanie sytuacji w najbliższym regionie. Stąd zmuszeni byli oni szukać potężniejszych sojuszników, co przy własnej słabości było zamierzeniem nie do zrealizowania. Dla uzyskania pełnego obrazu polityki zagranicznej książąt zachodniopomorskich w średniowieczu należy opracować relacje książąt z Marchią Brandenburską, Meklemburgią, Polską i krajami skandynawskimi. Dla autora jest to ważny postulat badawczy, którego realizacja pozwoli w przyszłości dokładniej określić miejsce książąt zachodniopomorskich na europejskiej arenie międzynarodowej w okresie średniowiecza. Z tą oceną w pełni się zgadzam.

Ocena: w przedstawionej pracy nauka historyczna otrzymała nowoczesne kompendium wiedzy na temat polityki książąt zachodniopomorskich i biskupów kamińskich wobec zakonu krzyżackiego w latach 1320-1423. Szerokie wykorzystanie źródeł archiwalnych (swego czasu dostęp nie tylko do źródeł greifswaldzkich był mocno utrudniony) i opublikowanych oraz uwzględnienie szerokiej literatury przedmiotu, sprawia, że praca ta jest istotnym osiągnięciem naukowym i stanowi podstawę dla dalszego etapu w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w myśl wyżej wymienionej ustawy.

IV. Konkluzja.

Dorobek naukowy dra Rafała Simińskiego, mieszczący się przede wszystkim w tematyce prusko-inflancko-pomorskiej w okresie średniowiecza, wykazuje wysoką dojrzałość pod każdym względem. Z czasem wyrósł On na jednego z lepiej znanych znawców historii średniowiecznej Pomorza Zachodniego i Prus zakonnych. Dobra znajomość języka niemieckiego (rzadko zdarza mi się nie znaleźć niemieckich literówek) w połączeniu z Jego szerokimi zainteresowaniami tworzą doskonałą podstawę dla dalszego rozwoju naukowego habilitanta. Jestem też przekonany, że przyszłe Jego samodzielne prace potwierdzą wysoką

kompetencję zawodową. Już dzisiaj na obszarze swoich głównych zainteresowań dr Rafał Simiński zdobył powszechne uznanie i wysokie notowanie w nauce polskiej.

Tym samym stwierdzam, że w myśl Ustawy z 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r. nr 65, poz. 595), z późniejszą zmianą art. 16 oraz Rozporządzenia MNiSW z 1 września 2011 w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, dr Rafał Simiński jak najbardziej zasługuje na nadanie tytułu doktora habilitowanego nauk humanistycznych i takowy wniosek niniejszym w pełni popieram.

Prof. zw. dr. hab. Joachim Zdrenka
(Uniwersytet Zielonogórski)

Zielona Góra, 2020.02.29.